

CAN CABANYES

Codi: 73

Superfície i municipis que es comprenen:

Té una superfície de 3597,93 ha, i comprèn part dels municipis de Caldes de Malavella, Vidreres, Lloret de Mar, Massanet de la Selva i un petit sector de Tossa de Mar .

Delimitació:

Àrea que geogràficament i ambientalment forma part del Massís de Cadiretes, si bé en va ser exclosa en la delimitació de l'EIN del mateix nom. Constitueix la prolongació d'aquest massís fins a la plana selvatana per les muntanyes de Can Cabanyes. L'extrem oest limita amb el PEIN, ressegueix els límits de la urbanització Can Carbonell (Caldes de Malavella). El nord limita amb la carretera C-35 fins l'encreuament amb la GE-680 cap a Lloret de Mar, fins a la urbanització Monbarbat, on el límit gira cap a l'est limitant amb tota la urbanització Aiguaviva Park i fins al GR-92, que limita amb el connector de la Selva Marítima.

Caracterització de l'espai:

Espai format per petites elevacions granítiques de paisatge dominat per les suredes i amb un gradació de vegetació acompanyant aquest bosc, amb presència de brolles silícioles d'estepes i brucs (*Cistion-mediomediterraneum*), i pinedes de repoblació de pi pinastre (*Pinus pinaster*), pi blanc (*Pinus halepensis*) i pi pinyer (*Pinus pinea*). En els fondals i les obagues humides es formen rouredes de roure martinenc (*Quercus pubescens*), amb elements de comunitats d'influència medioeuropea i atlàntica, com són el grèvol (*Ilex aquifolium*) i la moixera de pastor (*Sorbus torminalis*).

Són destacables els diversos cursos d'aigua que neixen en aquest espai i, passant per la plana agrícola de Vidreres, acaben desembocant a l'EIN dels Estanys de Sils. En aquests apareixen trams de bosc de ribera ben constituïts, i ambients aquàtics entre el quals cal

remarcar els pantans de Llobet, molt naturalitzats, on es formen taques de comunitats helofítiques de canyissars (*Phragmites australis*). També és destacable la Riera de Cabanyes que porta aigua durant pràcticament tot l'any.

L'àrea es troba sota la pressió de grans urbanitzacions aïllades que han crescut al voltant de la carretera GE-680 i que n'han reduït l'extensió natural. Una important amenaça futura és la construcció d'un polígon industrial de grans dimensions a la plana de la Riera de Cabanyes.

Motius de la inclusió en el catàleg:

L'àrea representa la continuïtat natural del Massís de Cadiretes fins a la plana selvatana i gaudeix dels mateixos valors ecològics que varen suposar la inclusió d'aquest espai al PEIN, tals com "la singularitat geològica i la notable presència d'elements de vegetació extramediterrànica, que li donen un interès com a centre relictual d'espècies d'afinitats atlàntiques". Com a valor específic de l'àrea cal destacar el naixement de diverses rieres i torrents (riera de Llobet, Torrent Roig, riera de Can Cabanyes i rec del Prat de Vedella) que esdevenen o drenen a tributaris directes dels Estanys de Sils (espai inclòs al PEIN). D'aquests cursos d'aigua la riera de Llobet (tributària del Reclar) inclou els pantans de Llobet amb la presència de la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) –inclosa a l'annex II de la directiva 97/63/CEE- i de la reineta (*Hyla meridionalis*), inclosa a l'annex II i V de la directiva 92/43/CEE, amb una bona cobertura d'helòfits (balca i canyís) a més del bosc de ribera.

A més de la tortuga de rierol, la fauna no destaca per la seva singularitat, però sí per la seva representativitat, ja que inclou nombroses espècies de mamífers de talla mitjana (gorja blanca, geneta, guilla i teixó) o espècies de rapinyaires com l'esperver (*Accipiter nisus*), l'àliga marcenca (*Circaetus gallicus*), o el duc (*Bubo bubo*).

La plana agrícola de Vidreres s'inclou per diversos motius. En primer lloc la plana, juntament amb la serra de Cadiretes i les muntanyes de Can Cabanyes, conforma una unitat paisatgística pròpiament mediterrània apreciable des dels traçats de l'A2, la C-35 i la pròpia localitat de Vidreres. Bona part dels terrenys d'aquesta plana s'inunden periòdicament, fet que dona una elevada fertilitat al sòl propiciant diverses collites anuals i conreus de regadiu que es nodreixen d'un aquífer a molt poca profunditat. A nivell ecològic la plana estableix una zona d'alimentació i reproducció per espècies que es refugien en l'ambient forestal dels vessants muntanyosos, i els cursos esmentats de rieres tributàries dels Estanys de Sils. Són els corredors que han permès l'expansió d'espècies com a tortuga de rierol als pantans d'en Llobet.

Qualificació urbanística:

Municipi de Vidreres:

- Sòl no urbanitzable
- Sòl urbanitzable:
 - SUS 10 -Parc d'Activitats Claus 7 i 8, C1, C2 i C3.
 - SUS nº 12 (Subsector A Polígon Industrial) Pla Parcial Aprovat.
 - SUS nº 13 (Subsector B Polígon Industrial).

Municipi de Lloret de Mar:

- Sòl No Urbanitzable:
 - Clau 5.1. Protecció Agrícola
 - Clau 5.2 Forestal de conservació

- Clau 5.3 Forestal de repoblació

Municipi de Caldes de Malavella:

- Sòl No Urbanitzable
- Sòl Especial protegit Masses Forestals
- Embassaments protegits

Municipi de Massanet de la Selva :

- Sòl No Urbanitzable:
 - Especial Protecció agrícola (Clau d.1)

Municipi de Tossa de Mar:

- Sòl No Urbanitzable
 - Clau 15 Boscós

Instal.lacions i construccions:

La part de ponent és on comença a construir-se el polígon industrial de Vidreres (SUS 12), i és on es produeixen, amb aquestes instal.lacions, el desordre constructiu sense tenir en compte el substrat, el perfil geogràfic i la qualitat del paisatge. La resta de l'àrea té altres instal.lacions com una hípica, però el seu impacte és limitat. Existeixen també un seguit de margeres i petites barraques de rajol.

Elements arquitectònics i paisatge d'interès:

És destacable la zona nord-est de l'espai tan a nivell paisatgístic com arquitectònic. La manca d'urbanitzacions en aquesta façana oest de Cadiretes ha permès preservar l'autèntic paisatge forestal ondulat del sistema mediterrani septentrional litoral. Aquest paisatge però no es pot valorar aïlladament de la depressió agrària de Vidreres conformant un conjunt molt característic de la plana selvatana sense transformacions rellevants. El sector oriental de l'àrea acull a més un bon nombre de masos coincidint amb la zona de transició de la plana amb elevacions muntanyoses de Can Cabanyes, entre els quals convé remarcar el castell de Sant Iscle i la Torre de Llobet en el municipi de Vidreres. No es pot dir el mateix però de la franja meridional de l'àrea, massificada d'urbanitzacions i que han desvirtuat en gran mesura el conjunt si bé encara s'hi poden trobar les restes d'algun mas aïllat.

La Riera de Cabanyes, Rec del Prat de Vedella, Torrent Roig, Riera de Pins, Riera de Llobet, etc.- engolits tots ells pel Reclar encabeixen un seguit de masies com Can Massa, Can Canyet, Molí de l'Andreu, Cal Born, Can Castells, etc., moltes d'elles de gran prestància i època medieval. Aquestes segueixen els trets característics propis de les masies, i on cal una incorporació als catàlegs de patrimoni natural o paisatge. Esmentar finalment la poca acurada actuació del polígon de Vidreres que es troba en un racó d'aquesta àrea, i on s'hauria de dissenyar altra vegada actuacions en els carrers existents com és la plantació d'arbrat, espai per a les bicicletes, respecte per l'àrea envoltant de les masies existents, catalogació d'arbres monumentals com algun freixa existent de grans dimensions, alhora que cal la creació de grans franges de protecció de rieres i camins rurals, entre d'altres i no permetre la seva ampliació sense un estudi paisatgístic previ.

Estat de conservació. Impactes o greuges damunt els ecosistemes i els valors naturals de la zona:

L'espai es troba en un bon estat de conservació en la seva meitat septentrional, especialment per la manca d'urbanitzacions, i una presència relativa de pistes forestals obertes, restant com a principal factor de risc els incendis per una vegetació dominada per elements altament inflamables. En la meitat septentrional aquest risc es veu multiplicat per la fortíssima pressió d'origen antròpic que pateix degut a les urbanitzacions Torrefortuna, Aiguaviva Parc, Lloret Blau, Lloret Residencial i Montlloret. En cas d'incendi en una de les urbanitzacions es pot donar una destrucció de grans dimensions de l'àrea i que podria arribar fins el propi EIN de Cadiretes, degut a la dedicació prioritària dels esforços d'extinció a la protecció dels assentaments humans. Aquests assentaments a més augmenten els processos erosius en un medi ja per si mateix vulnerable i amb un sòl poc profund, com són els ambients de substrat granític. Per últim aquests assentaments estan afectant (per contaminació i colmatació deguda a l'increment de l'erosió) de cursos d'aigua de l'espai com és el Rec del Prat de Vedella i la Riera de Cabanyes en especial, que no fa molts anys tenia gorgs i la ictiofauna hi era habitual, elements desapareguts avui. Una important amenaça sobre l'espai és la previsió del planejament de Vidreres de construir-hi un polígon industrial de 98 Ha, fet que de produir-se a més d'ubicar-se en zona inundable, transformaria irreversiblement el paisatge, les explotacions agràries presents, i la qualitat i les funcions de la riera de Cabanyes.

Requeriments de protecció. Objectius de qualitat ambiental:

Inclusió al PEIN com a ampliació de l'EIN del Massís de Cadiretes. Les característiques geològiques, de vegetació i la seva geomorfologia reclamen que aquesta àrea sigui inclosa a l'EIN de Cadiretes, per garantir una gestió unificada dels valors de l'àrea amb els de l'EIN. La inclusió de la depressió agrícola implicaria per primer cop una concepció àmplia del terme espai natural més associat a una àrea ecològicament funcional enlloc d'un indret únicament per valors singulars.

És necessari aplicar una política de prevenció d'incendis de manera urgent en tota la franja meridional de l'espai, que limita amb urbanitzacions, amb esforços destinats a l'aclariment del sotabosc i la reducció de la biomassa inflamable de forma permanent. En aquest sentit cal plantejar la creació de tallafocs naturals combinant tècniques silvícoles, amb la ramaderia i la reintroducció de grans herbívors salvatges (per exemple el cabirol: *Capreolus capreolus*). D'aquesta manera s'afavorirà la reducció de: la biomassa de combustible, la propagació del foc i les tasques d'extinció. Paral·lelament contribuirem a augmentar l'ecotò bosc-zona oberta i per tant la biodiversitat de l'espai, ja que espècies com les orquídiades necessiten clarianes de bosc o prats per a desenvolupar-s'hi, o per exemple molt rapinyaires forestals cacen en l'ecotò abans esmentat. A més s'afavoririen les espècies cinegètiques, font d'aliment dels predadors, i l'interès que aquestes generen en les tasques de manteniment de l'àrea.

Limitar i a ser possible reduir l'àmbit de les urbanitzacions per evitar que augmentin els seus impactes sobre el medi. Aquestes restriccions urbanístiques haurien d'anar acompanyades d'una aplicació immediata i molt estricta de la normativa vigent en matèria de prevenció d'incendis i plans d'emergència en urbanitzacions aïllades, així com una política fiscal de corresponsabilització dels seus habitants en la tasca de prevenir els incendis en el medi envoltant.

Prevenir la transformació de la plana agrícola de Vidreres en un polígon industrial. Per això cal en primer lloc incloure tota la depressió en un Pla Especial d'Ordenació Agrària per preservar els usos agraris, en especial les condicions hídriques i geomorfològiques que permeten els cultius de regadiu. En aquest sentit prohibir la realització de noves extraccions d'aigua que puguin hipotecar els usos esmentats. En quant als valors ecològics cal protegir els cursos hídrics i el bosc de ribera en especial per potenciar la tortuga de rierol, i recuperar el bosc de ribera que en alguns trams es troba desestructurat. Analitzar les conseqüències derivades de l'erosió de terrenys a les urbanitzacions i estudiar les mesures correctores per recuperar els cursos fluvials.

Complementàriament, cal aprofundir en els estudis del medi natural de l'àrea per millorar la informació disponible de la relació entre els Estanys de Sils i el Massís de Cadiretes, i així poder delimitar els corredors biològics dels Estanys de Sils tal i com preveu el Pla de Corredors Biològics.

Actuacions i mesures de gestió urbanística i administrativa per a la preservació de l'espai:

1.- Mesures de caràcter urbanístic

- a) S'ha de classificar tota l'àrea com a sòl no urbanitzable amb les claus forestal i agrícola, assegurar el compliment de la Unitat Mínima forestal i la Unitat Mínima de Conreu i garantir la seva exclusió de qualsevol procés urbanístic.
- b) Resulta imprescindible assegurar el no creixement dels sectors urbanitzables que envolten l'àrea, essent convenient també reduir tots aquells àmbits urbanístics que malgrat haver estat ja aprovats, no s'han desenvolupat encara plenament en no haver-se executat ni implantat els serveis urbanístics en bona part dels mateixos.
- c) Cal assegurar l'adequada implantació a tots els sectors urbanitzats en l'entorn, de les infraestructures de sanejament i de depuració de les aigües residuals que es produeixen, tot resolent els actuals dèficits urbanístics existents en determinades àrees i impedit la producció d'abocaments contaminants.
- d) Els boscos de ribera i altres elements naturals d'interès haurien d'ésser incorporats al Catàleg de Patrimoni natural dels municipis.
- e) Un Pla Especial de caràcter plurimunicipal, podria ésser un instrument per dotar l'àrea d'una ordenació i regulació estricta dels usos compatibles amb els valors naturals presents a la zona.
- f) Una part de l'àrea està classificada com a sòl urbanitzable industrial en el planejament municipal de Vidreres, constituint el sector SUS10 Parc d'Activitats i els sectors S.U.S 12 i S.U.S 13, que permet la instal·lació d'un immens polígon industrial. Aquesta classificació del sòl és directament incompatible amb els valors agrícoles i naturals d'aquests terrenys així com amb el caràcter inundable de la zona, raó per la qual resulta imprescindible la modificació puntual del planejament per procedir a la seva desclassificació, en tot aquell sòl no executat.
- g) Caldria introduir en els planejaments urbanístics la prohibició d'alterar les condicions naturals dels recs, torrents i rieres i garantir la preservació d'unes amples franges de protecció per assegurar la funció de connector natural d'aquests elements i cursos d'aigua.

2.- Mesures de caràcter ambiental

- a) La identitat de valors naturals d'aquesta àrea en relació a l'espai d'interès natural Massís de Cadiretes justificaria la incorporació de la mateixa al PEIN i la modificació de l'actual delimitació de l'EIN Massís de Cadiretes per fer-ho possible.
- b) El caràcter forestal de l'àrea exigeix el foment de la planificació i gestió forestal sostenible, l'impuls de Plans tècnics de gestió i millora forestal i l'explotació racional del suro i demés recursos forestals.

- c) Un Pla rector d'ús i gestió de l'espai seria un instrument idoni per garantir l'adequada gestió dels valors presents a la zona i per les espècies de fauna d'interès com la tortuga de rierol.
- d) Cal dotar l'espai d'un Pla de prevenció d'incendis i de mesures eficaces per la lluita contra el foc en una zona tan fràgil front a aquest risc natural.
- e) Exigir el compliment de la Llei 5/2003 de 22 d'Abril sobre mesures de prevenció d'incendis forestals i l'efectiva execució de les mesures previstes en la mateixa pel que fa a les urbanitzacions presents a l'entorn de l'àrea, i en particular la instal·lació de la xarxa d'hidrants, el Pla d'autoprotecció i la neteja i desbrossament de les parcel·les no edificades i de les franges perimetrals de 25 metres d'amplada. En aquest sentit, cal garantir que les urbanitzacions Santa Ceclina, Aiguaviva Parc i demés àrees urbanitzades implementin de manera efectiva les indicades mesures preventives.
- f) Engegar un Programa ambiental de recuperació dels boscos de ribera i de conservació dels cursos d'aigua presents a la zona.
- g) Impulsar un Projecte de permeabilització de la Carretera tot creant passos de fauna.
- h) Elaborar els estudis de les funcions de connexió biològica que exerceix l'àrea entre l'EIN de Cadiretes i els EINs dels Estanys de Sils, els Turons de Maçanet, Estanys de Tordera i Montnegre-Corredor.
- i) Delimitar les zones inundables i tramitar els atermenaments de les rieres i implantar mesures de recuperació dels cursos fluvials i el bosc de ribera.
- j) L'espai s'hauria d'incloure a la Xarxa Natura 2000 pel fet que conté hàbitats o espècies considerades prioritàries segons la Directiva d'hàbitats que estan insuficientment representades a Catalunya.

